

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ ІМ.В.ЛЯГІНА

Інформаційний простір бібліотек, що обслуговують дітей: нові технології, нові можливості

(Інформаційно-аналітичний огляд)

Миколаїв
2012

У сучасному суспільстві особлива роль покладається на обслуговування в бібліотеках дитячого населення.

Структура інформаційного простору бібліотеки в обслуговуванні дітей відображає її унікальну комунікативну природу.

Важливими функціями бібліотек під час обслуговування дітей є:

- надання доступу читачам до об'єктивної всебічної інформації на якісно новому рівні, створення найсприятливіших умов для забезпечення читачів необхідною і корисною літературою;
- створення комфортних умов для задоволення інформаційних потреб читачів, в т.ч. кваліфіковане і якісне забезпечення навчального процесу;
- вивчення і прогнозування потреб користувачів у бібліотечно-бібліографічних послугах;
- підтримка та розвиток ресурсної бази бібліотек, що обслуговують дітей (бібліотечний фонд), вивчення ефективності використання фондів і каталогів, популяризація та реклама інформаційних послуг бібліотеки серед населення;
- удосконалення роботи фахівців по підвищенню рівня бібліотечно-бібліографічних та інформаційно-комп'ютерних знань.

Інформаційна функція бібліотек законодавчо закріплена в Законі України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», в регламентуючих документах бібліотек, що обслуговують дітей, а також в Маніфесті ЮНЕСКО «Про публічні бібліотеки» та програмі ЮНЕСКО «Інформація для всіх».

На регіональному рівні діють нормативно-правові акти, серед яких значуще місце посідає розпорядження голови Миколаївської облдержадміністрації «Про забезпечення прав дітей на вільний доступ до інформації за допомогою бібліотек системи Міністерства культури і туризму Миколаївської області» (від 28.07.2006 р. № 236-р).

Дитяче населення області обслуговує 34 бібліотеки для дітей, 398 сільських бібліотек, 43 міських бібліотек-філіалів.

Документний фонд бібліотеки зобов'язаний відповідати критеріям відбору найбільш якісної літератури та інших документів для дітей, в повній мірі відображаючи різноманітність поглядів, точок зору, що склалися у суспільстві. Головним критерієм формування такого фонду є відповідність потребам дітей, забезпечення їх інтелектуальних, духовних, освітніх та інших запитів.

Обласна бібліотека для дітей – основне книгосховище документів універсального характеру та репертуару національних творів друку для дітей, культурний центр обласного значення, а також науково-методичний, науково-дослідний, координаційний центр для мережі бібліотек Миколаївської області для дітей та для шкільних бібліотек м. Миколаєва.

У фондах ОДБ зосереджено близько 160 тис. примірників книг, періодичних видань, аудіовізуальних документів та електронних ресурсів, орієнтованих на дітей, підлітків та керівників дитячого читання.

Сьогодні фонди бібліотек області, що обслуговують дітей, у порівнянні з 2010 р., зменшилися на 124,8 тис. примірників і налічують біля 2,4 млн.

примірників. Вони складаються не лише з друкованих видань, але і з матеріалів на нетрадиційних носіях (аудіо -, відеокасети, CD диски, мультимедіа, комп'ютерні програми). Разом з тим, в районних ЦБС більшість фондів традиційно складаються лише з книжкових та періодичних видань.

Фонди районних дитячих бібліотек у 2011 році поповнилися на 10019 пр. (у 2010 р. – 10568 пр.) До сільських бібліотек-філій надійшло 10647 пр. (у 2010 р. – 11887 пр.)

Кількість нових надходжень до ЦБС для дітей м. Миколаєва у 2011 році становила 12915 документів (у 2010 р.- 12840 пр.), що складає 38,2% від загальних надходжень по області. Кількість надходжень нових документів коливається від 60 пр. (Очаківська ЦБС) та 95 пр. (Кривоозерська ЦБС) – до 1703 пр. (Доманівська ЦБС) та 1607 пр. (Березанська ЦБС).

Якщо порівнювати надходження по ЦБС області за видами документів, то перевага за періодичними виданнями, а саме - 57,8 % становлять періодичні видання, 40,5% книги та брошури і 1,7% електронні видання.

Показник оновлення фондів склав:

- по РДБ області – 2,17 (2010 року - 2,2)%
- по сільських бібліотеках – філіях – 0,8 (2010 року - 0,9)%
- по ЦБС для дітей м. Миколаєва – 3,0 (2010 року - 2,7)%,

в той час, як за вимогою ІФЛА, показник оновлення фонду повинен становити 10%.

Кошти з місцевих бюджетів на придбання літератури для дітей виділялись у 2011 році лише у шести районних бібліотеках: Баштанській, Веселинівській, Доманівській, Жовтневій, Казанківській та Новобузькій. Найбільша сума бюджетних коштів була виділена у Доманівському – 10318 грн та Казанківському районах – 6890 грн, найменша у - Жовтневому – 1876 грн та у Веселиніському районах – 2000 грн. По сільських бібліотеках-філіях на придбання літератури для дітей бюджетні кошти виділялися лише у п'яти ЦБС: Веселинівській, Доманівській, Жовтневій, Казанківській та Новобузькій. Найбільша сума бюджетних коштів була виділена по Доманівських – 6020 грн та по Жовтневих сільських бібліотеках-філіях – 4728 грн, найменша по Веселинівських сільських бібліотеках-філіях – 266 грн.

Найбільше коштів на передплату дитячих журналів і газет було виділено у 2011 році місцевими бюджетами Первомайського - 7993 грн (для порівняння : у 2010 році було 13082 грн), Жовтневого - 5595 грн (у 2010 році було 8725 грн) , Новобузького (5348 грн), Доманівського (4856 грн) районів. Найменше виділено державних коштів на передплату періодичних видань для дітей у Кривоозерському (1444 грн), Новоодеському (1766 грн) районах. Зовсім не було бюджетного фінансування на передплату періодичних видань у Арбузинському, Березанському, Вознесенському, Очаківському, Снігурівському районах (у 2010 році на передплату державних коштів не було лише у Вознесенському районі).

У районних дитячих бібліотеках передплата журналів і газет в назвах, значно краща. Найменше у Кривоозерській РДБ – 6 назв, найбільше у Первомайській РДБ – 57 назв.

Передплата періодичних видань в ЦБС для дітей м. Миколаєва складала у 2011 році - 208 назв на суму 130000 грн.

Приємно відмітити Доманівську і Баштанську районні бібліотеки для дітей та Дорошівську сільську бібліотеку-філію Вознесенської ЦБС, Маринівську сільську бібліотеку-філію Доманівської ЦБС і Христофорівську сільську бібліотеку-філію Баштанської ЦБС, які стали переможцями конкурсу на поповнення фондів сільських бібліотек та активізації їх культурно-просвітницької роботи з дітьми та молоддю, що оголошено Міжнародним Фондом «Відродження». Завдяки цій перемозі фонди цих бібліотек поповняться дитячою літературою на 5-10 тис. грн.

Інформатизація бібліотек області, що обслуговують дітей, відкриває значні перспективи для створення і активного використання різноманітних ресурсів.

Серед найбільш вагомих результатів інформатизації бібліотек за останні роки можна назвати:

- **поступове підключення до Інтернет, участь у створенні WEB- сайтів із змістовним наповненням**

На теперішній час Інтернет-зв'язок мають не тільки Обласна бібліотека для дітей ім. В.Лягіна та бібліотеки ЦБС для дітей м. Миколаєва, а і всі РДБ Миколаївської області, окрім Новоодеської РДБ. Працівники цієї РДБ користуються Інтернет-зв'язком Центральної бібліотеки для дорослих.

Електронну адресу мають Березнегуватська, Веселинівська, Єланецька, Казанківська, Снігурівська, Доманівська, Миколаївська, Кривоозерська РДБ та дитяча бібліотека КЗ «Бібліотечна мережа м. Вознесенська». Всі інші РДБ користуються електронною адресою Центральних бібліотек районних ЦБС області.

Соціальні мережі стали справжнім рупором для висвітлення подій бібліотечного життя. ОДБ має **веб-сайт** та **блог бібліотеки «Библиотечная гавань»**. Бібліотека отримала III місце в конкурсі на кращий web-сайт серед бібліотек для дітей та юнацтва України.

Блог Центральної міської бібліотеки для дітей ім.Ш.Кобера і В.Хоменка **«Библиотека города N»** став переможцем у Всеукраїнському конкурсі на найкращий блог бібліотеки. Блоги створено і в бібліотеках для дітей №4 «Щоденник Кота ученого», №5 «ВООКітека» та №6 «Чібіс».

Створення бібліотечних блогів – це великий крок бібліотек до інформаційного простору.

Власні сторінки на сайтах районних бібліотечних систем мають Арбузинська, Березанська, та Новоодеська РДБ. Робота з обслуговування дитячого населення відображається на сторінках Вознесенської ЦБС.

- **функціонування нових бібліотечних структур, орієнтованих на пошук необхідної інформації з використанням комп'ютерних технологій (створення відповідних відділів при бібліотеках, що обслуговують дітей)**

В ОДБ ім. В.Лягіна працює відділ нових інформаційних технологій (Інтернет-центр). Для користувачів бібліотеки обладнано робочі місця з підключенням до Інтернет, які розташовані у відділах обслуговування читачів

та в Інтернет-центрі. Доступ до мережі Інтернет мають також працівники всіх інших відділів бібліотеки, що дозволяє їм ефективно та якісно задовольнити інформаційні потреби користувачів, виконувати віртуальні довідки, користуватися базами даних інших бібліотек, брати участь в Інтернет – конференціях, спілкуватися у режимі он - лайн.

У бібліотеках ЦБС для дітей м. Миколаєва створені нові структурні підрозділи – служби книжкової навігації та зали електронно-інформаційних ресурсів.

Останнім часом в районних бібліотеках для дітей створюються Центри вільного доступу до Інтернет (Баштанська, Березнегуватська, Жовтнева, Новобузька, Казанківська та Первомайська РДБ).

У Арбузинській РДБ завдяки сприяння гранту «Бібліоміст» відкрита при бібліотеці «Ігрова галактика» та створена кімната «Дивограй ігор» для дітей молодшого шкільного віку з малозабезпечених сімей, ігротека за основними шкільними програмами, а також база інтелектуальних, логічних та розважальних ігор.

• **створення електронного каталогу (як самостійного бібліотечного ресурсу, або на основі використання корпоративного ресурсу) та створення різноманітних баз даних – бібліографічних, повнотекстових, фактографічних, тематичних**

До послуг читачів ОДБ ім. В.Лягіна – розгалужений довідково-бібліографічний апарат, який активно переводиться в електронний формат. На сьогоднішній день Миколаївська обласна бібліотека для дітей має власний електронний каталог та електронну бібліографічну базу даних записів, які створюються за допомогою АБІС ІРБІС.

Постійно вдосконалюються та поповнюються електронні бази бібліотеки: СКС, картотека методико-бібліографічних та методико-педагогічних матеріалів. Електронна база даних статей з періодичних видань та книг сьогодні містить майже **54 000 записів**.

У червні 2005 року бібліотека стала рівноправним учасником корпоративного каталогу бібліотек Миколаївського регіону та зведеного каталогу Миколаївської бібліотечної асоціації, за допомогою АБІС ІРБІС. Він створює єдиний інформаційний простір на основі об'єднання окремих масивів баз даних бібліотек. Завдяки цій роботі бібліотекарі мають можливість задовольнити потреби всіх категорій користувачів.

В бібліотеках ЦБС для дітей м. Миколаєва використовуються такі види електронних джерел як бази даних. Сучасні бази даних надаються переважно в доступі он-лайн. Протягом 2011 року вдосконалювались та поповнювались електронні бази даних в ЦБ: систематична картотека статей; картотека методико-бібліографічних матеріалів, картотека сценаріїв, методико-педагогічних матеріалів. Електронна база даних статей з періодичних видань містить майже **58000 записів**.

ЦБ продовжує роботу у корпорації по створенню регіонального корпоративного та зведеного каталогу за допомогою АБІС ІРБІС. Завдяки цій

роботі бібліотекарі мають можливість задовольнити потреби всіх категорій користувачів.

Практично всі бібліотеки-філії ЦБС для дітей м. Миколаєва створили власну електронну картотеку статей в програмі ІРБІС. Постійним стало виконання довідок і пошук інформації в Інтернет. Бібліотеки для оперативного та візуально привабливого інформування стали активно використовувати електронну доставку документів, електронні книжкові виставки, презентації, власні електронні ресурси. В сучасних бібліотеках з'явилися інформаційні веб-майданчики, веб-навігатори, огляди веб-ресурсів.

• надання бібліографічної, краєзнавчої та фактографічної інформації у друкованій та електронній формах, обмін інформацією за допомогою глобальних комп'ютерних мереж (участь у корпоративних проектах)

Особливою популярністю користуються **краєзнавчі видання**, що випускаються ОДБ ім. В.Лягіна. Ці видання відображають історію, традиції, економіку, культуру нашого краю. Найбільш поширені електронні та друковані видання – тематичні, рекомендаційні та інформаційні: «Миколаївські письменники – дітям», «Що читати про край», «Веселий зоопарк», «Сузір'я митців Миколаївщини», «Театральна Миколаївщина», «Мандрівка музеями Миколаєва», «Поезія у бронзі, камені і граніті», «Історико-архітектурна спадщина старого Миколаєва» тощо. Ці та інші краєзнавчі видання представлені в електронному вигляді на сайті бібліотеки. Великий попит у користувачів мають персональні рекомендаційні списки з серії «Література рідного краю», що виходять з 1999 року. На сьогоднішній день бібліотекою випущено більше 35 таких видань - Дмитро Дмитрович Кремінь: «Я їду по планеті людей», Людмила Яківна Чижова: «Доля поета висока і світла», Анатолій Леонтійович Качан: «Усі ми родом із дитинства» та інші.

Популяризуючи бібліографічні покажчики, бібліотекарі одночасно навчають читачів, як ними користуватися, допомагають відібрати кращі книжки і таким чином прищеплюють дітям основні навички культури читання.

Але успіхи неможливі без досягнення належного рівня інформаційної культури особистості. Тому формування інформаційної грамотності читачів-дітей на базі традиційної бібліотечно-бібліографічної культури і комп'ютерних засобів стало однією з головних функцій сучасної бібліотеки. Підтвердженням цього є робота факультативів, групових занять, курсів, впровадження комплексних програм, організація відкритого доступу (книжкові виставки, перегляди, інформаційні куточки), використання активних ігрових форм (театралізовані екскурсії по бібліотеці, уроки-екскурсії, бібліомандрівки, бібліоконсультації, ерудит-лото, інформаційні години). Весь наявний арсенал форм і методів роботи бібліотеки спрямований на сприяння розвитку навичок читання і мовленнєвої активності, формування читацької самостійності, прищеплення навичок інформаційного пошуку, підтримку у пошуку інформаційних ресурсів.

• активізацію діяльності по формуванню інформаційної грамотності підростаючого покоління на базі традиційної бібліотечно-бібліографічної культури і комп'ютерних засобів

Вивчення користувача як суб'єкта обслуговування та його інформаційних потреб – це ще один з головних напрямків в роботі по організації інформаційного сервісу бібліотеки. Протягом останніх років бібліотеки проводять різноманітні опитування, анкетування, інтерв'ювання на теми «Сучасний читач: який він?», «Бібліотекар очима користувачів».

Бібліотечні працівники дитячих бібліотек області приділяють значну увагу задоволенню інформаційних потреб користувачів на сучасному рівні. Допомагають цьому інформаційні технології.

Рівень технічного оснащення дитячих бібліотек області складає 137 комп'ютерів та 102 одиниці копіювально-розмножувальної техніки.

Обласна бібліотека для дітей ім. В.Лягіна має 21 комп'ютер. Серед них 20 комп'ютерів, підключених до Інтернет (з них 9 мають автоматизовані робочі місця для користувачів бібліотеки).

ЦБС для дітей м. Миколаєва має 64 комп'ютери (В ЦДБ – 34 комп'ютери, серед них 30 – мають доступ до мережі Інтернет) філіали мають – 30 комп'ютерів, з них 23 мають доступ до Інтернет).

Новобузька РДБ має 6 комп'ютерів, в тому числі 4 Інтернет-місця для читачів-дітей, Казанківська РДБ – 5 комп'ютерів в т.ч. – 3 Інтернет-місця.

Баштанська, Березнегуватська, Жовтнева РДБ та дитяча бібліотека КЗ «Бібліотечна мережа м. Вознесенська» мають 4 комп'ютери.

У Миколаївській та Первомайській РДБ по 3 комп'ютери, по 2 комп'ютери мають Братська, Доманівська, Новоодеська РДБ.

По одному комп'ютеру мають Арбузинська, Веселинівська, Врадіївська, Єланецька, Кривоозерська, Очаківська, Снігурівська РДБ та КЗ «Міська бібліотека для дітей» м. Южноукраїнська.

Приємним є те, що Лисогірська сільська самостійна бібліотека для дітей має 2 комп'ютери.

По 3 читацьких Інтернет-місця для читачів мають Баштанська, Жовтнева РДБ.

Миколаївська, Березнегуватська, Первомайська РДБ та Лисогірська самостійна бібліотека для дітей мають по 2 читацьких Інтернет-місця.

Сьогодні Миколаївська Обласна бібліотека для дітей ім. В.О. Лягіна здатна забезпечити дітей бібліографічною інформацією у справах освіти, самоосвіти, творчості, організації дозвілля.

Тому одним з найважливіших завдань бібліотеки є створення умов для активного використання цієї інформації, і, перш за все, зручної системи доступу до неї.

Впроваджується комплексна цільова програма на 2007 – 2012 роки «**Інформаційні ресурси на допомогу дитячому читанню**».

Серед завдань програми:

- задовольнити інформаційні потреби учнів у рамках загальноосвітнього процесу та в цілях їх різнобічного розвитку;
- надати оперативну, повну і об'єктивну інформацію усім категоріям користувачів бібліотеки за допомогою як традиційних носіїв, так і електронних;

- підвищити якість та оперативність інформаційно-бібліографічного обслуговування користувачів, розширення спектру бібліотечних послуг на основі впровадження інноваційних технологій;
- формувати навички користувачів до самостійного пошуку, збору, аналізу та подання інформації – тобто, їх інформаційної компетентності;

Працівники бібліотеки постійно інформують своїх читачів через створення інформаційних зон і куточків, книжкових виставок: «Читай-місто інформує», «Перлини книжкового океану», «Читаєш ти, читаю я, читає вся моя сім'я» - та за допомогою веб-сайту, де розміщена красна мозаїка книжкових новинок, бюлетень нових книг.

Читачі мають нагоду ознайомитися з будь-якою корисною літературою, з новинками з вуст спеціаліста – бібліотекаря. Тематика оглядів різноманітна: «Чарівний і ніжний світ квітів», «Творіть добро, щоб кращим став цей світ», «Місто моє сонячне».

Ефективною формою інформування читачів про послуги бібліотеки, про наявність літератури з актуальних питань суспільства є **Дні інформації** і **Дні нової книги**: «Нові зустрічі на літературному Олімпі», «Хай квітне Земля від роду до роду», «Щоб всі діти більше знали, є газети і журнали», «Читачам 21 століття».

Великого значення набула робота бібліотеки з формування інформаційної культури користувачів, продовжилась реалізація міні - програми **«Сучасний учень і інформаційна культура»**, яка охоплює вікові категорії читачів з 1 до 9 класу. У ній зроблено акцент на нові, «електронні» можливості бібліотеки.

Мета програми – формування інформаційної культури читачів та особистих потреб у засвоєнні інформаційної грамотності, розвиток навичок самостійного пошуку інформації. Всі заходи цієї програми побудовані на ігровій основі, з використанням новітніх технологій та медіа-засобів. У рамках цієї програми проведені цікаві заходи для дітей різних вікових категорій. Заходи були інтерактивними, мультимедійними і дуже подобались дітям.

Новий електронний проект бібліотеки – цикл інтерактивних бібліотечних занять з питань виховання інформаційної культури для учнів 2-4 класів, а саме веб-уроки: «Твої друзі та помічники - книги», «Подорож до країни Бібліографії», електронна подорож «Як вибрати книгу, корисну для навчання і цікаву для читання». Ці матеріали представлені на сайті бібліотеки, в розділі «Інформаційний сервіс».

Для всіх бажаючих працюють **«Школа інформаційного комфорту»** та **«Центр інформаційної підтримки освіти та розвитку духовної культури дитини»**, який об'єднує всі відділи.

Впровадження електронних ресурсів у бібліотеках, що обслуговують читачів-дітей, якісно підвищило рівень обслуговування, відкрило користувачам цілий спектр нових, раніше недосяжних можливостей, кардинально видозмінило весь комплекс наявних інформаційних послуг. Зріс попит читачів на електронні інформаційні ресурси.

Протягом останніх років удосконалюється внутрішній і зовнішній дизайн, орієнтований на потребу пересічних користувачів усіх вікових категорій в

бібліотеках, що обслуговують дітей, визначається індивідуальний стиль подальшого розвитку, поступово поліпшується матеріально-технічна база - все це дозволило деяким бібліотекам стати бібліотеками нового типу, наприклад:

- Центр підтримки освіти та пізнавального дозвілля (бібліотека для дітей КЗ «Бібліотечна мережа м. Вознесенська»);
- Центр підтримки освітніх запитів дітей (Єланецька РДБ);
- Центр дитячого читання (Снігурівська РДБ).

Стрімка інформатизація суспільства вимагає сьогодні від всіх бібліотек області нових пошуків для удосконалення своєї діяльності, всі бібліотеки сьогодні вносять вагомий вклад у забезпечення інформаційної і культурної цілісності у своїх регіонах. У звітному році відділ довідково-бібліографічної та інформаційної роботи як методичний центр з питань бібліографії здійснював методичну та консультаційну допомогу бібліотекам ЦБС області, шкільним бібліотекам, бібліотекам усіх систем і відомств. Питання інформаційно-бібліографічного обслуговування читачів-дітей неодноразово розглядалися під час заходів щодо підвищення кваліфікації бібліотечних працівників області.

У 2011 році функції дитячих бібліотек області щодо виконання довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування стали ще більш значущими. Була проведена значна робота з накопичення актуальної інформації, створення та організації нових інформаційних зон для всіх категорій користувачів дитячих бібліотек.

У всіх бібліотеках ЦБС області постійно організовувалися **інформаційні «куточки» і зони, книжкові виставки**, на яких була представлена науково-пізнавальна та художня література, яка користується незмінним попитом (Арбузинська, Баштанська, Братська, Березнегуватська, Веселинівська, Доманівська, Новоодеська, Новобузька ЦБС тощо).

Дієвою формою популяризації літератури, а також методом формування інформаційної культури є створення **рекомендаційних та інформаційних списків літератури, пам'яток, закладок, дайджестів**. Ця робота активізується завдяки оснащенню бібліотек технічними засобами, всі бібліотеки області підходять до створення таких списків дуже творчо, актуально, враховуючи кожен вікову категорію читачів. У 2011 році було видано 657 примірників бібліографічних посібників різноманітної тематики («Бібліотечна мережа м. Вознесенська, Арбузинська, Баштанська, Братська, Єланецька, Новобузька, Первомайська тощо).

Велика увага в бібліотеках приділялася **груповому та індивідуальному інформуванню**. Читачі різних вікових категорій отримують інформацію про нові надходження літератури з різних галузей знань за допомогою інформаційних оглядів.

Як показав аналіз за 2011 рік, бібліотеки області інформували:

- *індивідуальних абонентів* - **2127**
- *групових абонентів* - **476**.

При цьому було надано **8007 інформацій** з народознавчих, екологічних, політичних, історичних, краєзнавчих питань та з питань шкільної програми.

Бібліотеками області було проведено **115 оглядів** літератури для керівників читання. Тематика **оглядів** найрізноманітніша:

- “Інформаційні ресурси та послуги сучасних бібліотек” (Веселинівська ЦБС)
- “Здоров’я наших дітей” (Доманівська ЦБС)
- “Електронні підручники на допомогу освіті” (Березанська ЦБС)
- “Усиновлення дітей з вірою, надією, любов’ю”, “Турбота про здоров’я дітей – обов’язок батьків” (Жовтнева ЦБС).

Для юних читачів проведено **1147 оглядів** літератури. У бібліотеках Арбузинської ЦБС - 29, Баштанської ЦБС – 62, Веселинівської ЦБС – 158, Новобузької ЦБС – 55, Снігурівської ЦБС – 101, ЦБС м. Миколаєва – 330.

Ефективною формою масового інформування читачів та населення про послуги бібліотеки, про наявність літератури з актуальних питань суспільства стали **Дні інформації** та **Дні нової книги**.

Всього було проведено 499 Днів інформації:

- «Новини періодики», «Природа шукає друзів», «Світ звичаїв і традицій українського народу» (Березанська ЦБС);
- «Подружись з комп’ютером» (м. Вознесенськ);
- “Поетична Веселинівщина”, “Дім без книги-день без сонця” (Веселинівська ЦБС);
- “Нова книго, здрастуй”!, “Україна – країна європейська”, “Чорнобиль: яким його побачив світ” (Арбузинська ЦБС);
- “Довкілля б’є на сполох”, “Дорожче золота – здоров’я”, “Наші славні земляки” (Братська ЦБС);
- “Корисний Інтернет”, “У долонях Всесвіту – Земля”, “День нової книги” (Баштанська ЦБС).

Бібліотеки області активно продовжують роботу з **формування інформаційної культури** користувачів дитячих бібліотек. Проводилися бібліотечні уроки, індивідуальні і групові бесіди, масові заходи з інформаційної культури. Популярними стали:

- конкурси “Уважні та начитані”, “Бібліографічний калейдоскоп”, “Подорож по сторінках улюблених книжок” (Новоодеська ЦБС);
- гра – урок “Бюро знахідок”, гра-огляд “Енциклопедичний поїзд”, літературне лото “Зустрічі з книгами – Всезнайками” (Снігурівська ЦБС);
- уроки- бесіди “Лоцїї у світі знань” (робота з довідковою літературою), “Ваші помічники в навчанні – довідкові видання”, “Правила спілкування з книгою”, “Все про ІПА” (Вознесенська ЦБС);
- інформ-хвилини “Види і типи дитячих книг”, “Основні елементи книги” (Новобузька ЦБС);
- уроки-мандрівки “Подорож у країну Журналію”, “Золотий ключик від бібліотеки” (Первомайська ЦБС);
- інформаційна мандрівка “ Дитячі Інтернет – журнали”, “Електронні бібліотеки”, “Корисні поради Інтернет – мандрівникам” (Баштанська ЦБС);

- урок – практикум “Корисні ресурси Інтернету”, “Як знайти потрібну інформацію в Інтернеті” (Арбузинська ЦБС);

- бесіди “Систематична картотека статей – орієнтир у світі періодичних видань”, “Довідковий апарат бібліотеки” (Казанківська ЦБС).

Продовжується робота щодо вдосконалення ШПА бібліотек. Проводиться поточне та генеральне редагування картотек, створюються міні-картотеки на актуальні теми: “Педагогічні інновації”, “Виручалочка”, “Сценарії” (ЦБС м. Миколаєва); “Вода – символ життя” (Доманівська ЦБС); “Дітям про права ” (Веселинівська ЦБС); картотека віршів (Арбузинська ЦБС). Бібліотекарі області постійно поповнюють новими матеріалами тематичні та краєзнавчі папки, створюють тек-накопичувачі за різними темами.

Як показав аналіз роботи бібліотек області, працівники дитячих бібліотек намагаються створити комфортне інформаційне середовище для своїх читачів, надаючи їм актуальну та оперативну інформацію.

І тому головне завдання роботи дитячих бібліотек області – це творчий підхід до книги, органічне поєднання як традиційних, так і інноваційних форм роботи. Це, безсумнівно, забезпечить формування особистості читача-учня з високим рівнем інформаційної культури, розвиток умінь і навичок ефективного пошуку та використання інформації, сприяння розвитку у читачів природних позитивних нахилів, здібностей, творчого мислення.

Але їх успішний розвиток і функціонування на нинішньому етапі ускладнює ряд проблем. Основна з них полягає у невідповідності ресурсного забезпечення тих основних завдань і функцій, що стоять перед бібліотеками. Потребують нагального вирішення такі проблеми, як:

- Комплектування фондів бібліотек, що обслуговують дітей. Їхні фонди зношуються, процес вибуття книг з фондів перевищує обсяги нових надходжень. Особливо це стосується сільських і районних бібліотек. Адже ті кошти, які виділяються за державними програмами, не вирішують проблему в повному обсязі.

- Недостатній рівень інформатизації бібліотек. Значна їх частина уже має комп’ютери, але кількість і якість роботи техніки не дають можливості бібліотекам, що обслуговують дітей, бути рівноправними партнерами та входити в корпоративні мережі, аби таким чином забезпечити своїм користувачам доступ до інформації. На сьогоднішній день по одному комп’ютеру мають Арбузинська, Веселинівська, Врадіївська, Єланецька, Кривоозерська, Очаківська, Снігурівська РДБ та КЗ «Міська бібліотека для дітей» м. Южноукраїнська.

- Актуальним питанням, яке потребує об’єднання бібліотечних зусиль, залишається також створення якісних рекомендаційних списків кращих Інтернет-ресурсів для дітей. Саме спільна робота зацікавлених бібліотек може надати можливість відбору, систематизації і, найголовніше, постійної перевірки інформаційних змістовно насичених ресурсів, що будуть корисними і дітям, і вчителям, і батькам.

- Кадрове забезпечення бібліотек. Існує проблема забезпечення бібліотек, що обслуговують дітей, кваліфікованими спеціалістами. Це питання піднімалося на колегії Міністерства культури і туризму України ще у 2006 році. На жаль, чіткої державної системи забезпечення бібліотек кадрами немає. Саме обласні науково-методичні центри можуть покращити цю ситуацію. Адже вони мають у своєму арсеналі уже перевірені багаторічною практикою ефективні традиційні і нові форми методичного впливу на забезпечення безперервної роботи по підвищенню кваліфікації бібліотечних працівників.

Укладач та комп'ютерний набір:
Редактор:
Відповідальна за випуск:

Задерій Л.Л.
Карпенко О.К.
Жайворонок Т.А.